

REMISSVAR

Avdelning
Analysavdelningen

Handläggare
Anna Lundh
+46 8 563 088 77
anna.lundh@uka.se

Universitetskanslersämbetets remissvar över promemorian ”Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor”, övriga avsnitt

(U2024/000153)

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har anmodats att lämna synpunkter på förslagen och bedömningarna i promemorian ”Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor” (U2024/000153). Den 14 februari lämnade vi synpunkter på avsnitten 7.1 och 7.2 och i det här remissvaret lämnar vi synpunkter på övriga avsnitt.

UKÄ begränsar sitt remissvar till sådant som faller inom myndighetens uppdrag och verksamhet.

7.3 Försvarshögskolan bör ges i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande insatser

UKÄ menar att behovet av kompetenshöjande insatser blir tydligt när styrelsen även ska fatta beslut i viktiga frågor om verksamhetens säkerhet, vilket föreslås som tillägg i högskoleförordningen.

Vi vill framhålla att även lärosäten bör ingå bland de myndigheter som Försvarshögskolan ska samarbeta med när de utvecklar och genomför kompetenshöjande insatser för lärosätenas styrelseledamöter och ledningar. Detta tillägg handlar om att lärosätena är experter på sådant som rör de grundläggande värdena inom högre utbildning och forskning, som internationalisering, öppen vetenskap och akademisk frihet, vilka är områden som påverkas av säkerhetsavvägningar. Lärosätena kompletterar därmed myndigheterna som är inriktade på säkerhetsfrågor och Försvarshögskolans särskilda kompetens.

Vidare går det att utläsa ur utredningens förslag och underliggande resonemang att utbildningen endast är till för de styrelseledamöter som regeringen utser, inte för de ledamöter som lärare och studenter utser, det vill säga representanterna för verksamheten. En sådan tudelning vore olycklig eftersom styrelsen därigenom skulle sakna en gemensam kunskapsgrund när den fattar viktiga beslut om verksamhetens säkerhet och det är ju sedan i verksamheten många av de säkerhetspolitiska avvägandena behöver göras.

7.4 Regeringen bör utreda hur en stödfunktion kan etableras

UKÄ instämmer i att frågor som rör säkerhetsavvägningar och internationella samarbeten är alltför komplexa och föränderliga över tid för att enskilda lärosäten ska ha möjlighet att besitta tillräcklig kompetens att på egen hand göra alla sådana bedömningar. Därmed stödjer vi också att frågan om en gemensam stödfunktion utreds, förslagsvis av UHR som redan har ett regeringsuppdrag inom ansvarsfull internationalisering.

Stödfunktionen bör ha en utformning som svarar mot behoven i de svenska lärosätenas verksamhet och inte motverkar politiska mål som inbegriper svensk högre utbildning och forskning. Vi vill därför framhålla vikten av att stödfunktionen har kompetens att balansera de grundläggande akademiska värden, där vikten av internationella samarbeten och akademisk frihet ingår, och lärosätenas uppdrag om öppen vetenskap, med säkerhetsfrågorna så att den kan vara ett reellt stöd för lärosätena, enskilda forskare och andra relevanta parter.

8.3 Regeringen bör i vissa fall besluta om säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass av rektorer och styrelseordförande

UKÄ har inga synpunkter på förslagen om att regeringen bör säkerhetspröva rektor vid lärosäten som bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller att vissa rektorer och styrelseordföranden placeras i säkerhetsklass 3.

Däremot vill vi uppmärksamma regeringen på att även en person vid UKÄ, förslagsvis generaldirektören, bör placeras i säkerhetsklass 3 om UKÄ ska kunna bistå Regeringskansliet i ärenden som rör lärosäten, eller hantera ärenden som kommer in till myndigheten, och är av säkerhetskänslig natur.

Beslut

Beslut om remissvaret har fattats av generaldirektör Martin Norsell efter föredragning av utredaren Anna Lundh i närvaro av t.f. avdelningschefen Sofia Berlin Kolm och verksamhetsstrategen Per Westman. Vid beredningen av remissvaret har även seniora verksjuristen Sofia Tiberg medverkat.

Martin Norsell